

Je jí kousek přes třicet a už má řadu prestižních literárních ocenění a hlavně desetitisíce čtenářů. Kateřina Tučková se zejména romány Vyhnaní Gerty Schnirch, o poválečném odsunu Němců z Brna a Žitkovské bohyně, popisující osud posledních vědem v Bílých Karpatech, stala jednou z našich nejúspěšnějších spisovatelek.

Přála se **Jitka Taussiková**
Foto **V. Vlk** a **R. Hédervári**

Pod ochranou bohyní

› Jaká témata tě v tvorbě zajímají, inspirují? Tvé náměty jsou silné příběhy žen, přesto to nejsou knihy primárně určené pro ženy...

Připadá mi naprosto přirozené, že tematizuji ženské osudy, protože jim dokážu porozumět lépe než těm mužským. Zároveň se nekoncentruji jenom na ně, ale také na společenský a historický kontext. A to je to, co na tom zajímá i mužské čtenáře.

› Provázanost osudů postav s událostmi z české historie je pro tebe důležitá. Zajímá tě tedy „běh dějin“ a lidský osud na jejich pozadí?

Přesně tak. Zajímá mě střet normálního lidského života s velkými dějinami, konfrontace malého s velkým, zdánlivě bezvýznamného s významným.

› Navázat na obrovský úspěch Žitkovských bohyní, musí být zároveň také určitou výzvou, které teď čelíš. Jak se s tím popasuješ?

Právě pracuji na nové knize a nemám vůbec žádný pocit boje nebo strachu. Myslím, že případný problém může nastat až na straně čtenáře, který by očekával něco podobného Bohyním. A protože to nedostane, bude možná zklamán.

› Na co se tedy můžeme těšit tentokrát?

Zase jsem sáhla po ženském osudu, který se odvíjí na pozadí určitého problému dvacátého století. Ale

nechci prozrazovat více, abych si to nezakříkla. Po Bohyních jsem se stala hodně pověřivou.

› Znamená to, že Tě nějakým způsobem poznamenal příběh o rodu kopaničářských léčitelů?

Dalo by se to tak říci, tři roky strávené u psaní románu o bohyních ve mně zanechaly různé věci. Znalost a užívání bylinek, lásku k folklóru a třeba i tu pověřivost.

› Ve zlínském divadle proběhla premiéra dramatisace Žitkovských bohyní, stejně tak se připravuje scénář pro filmové zpracování této knihy. Podílela ses na těchto adaptacích?

Nepodílela, všechno to dělají profesionální scénáristé a dramaturgové. Já jsem tento úkol na sebe vzít nemohla, protože jsem se chtěla věnovat další knize. Teď mám také potvrzeno, že to bylo dobré

rozhodnutí – divadelní adaptace dopadla přímo skvěle. Bohyně si to ohlídal.

› Prozradíš něco o chystaném filmu?

Zatím jen to, že se realizace ujala produkční skupina Bionaut Film a že je hotový scénář.

› Kromě spisovatelské tvorby působíš jako kurátorka. I zde se věnuješ mladým českým výtvarným talentům a ve své disertační práci zpracováváš také domácí téma – uměleckou

skupinu Radar. Jsou tedy české vody a česká historie prostor, kde se cítíš dobře?

Ano. Přestože někteří lidé za dobrodružstvím jezdí lán světa, na safari do Afriky, do buddhistických klášterů Tibetu, potápět se do Karibiku, já mám dojem, že ohromné dobrodružství se dá prožít za humny. Stačí se informovat, co se za nimi dělo v minulosti. U nás je stále mnoho krásných, nevyprávěných příběhů. Kterým navíc jako Češka můžu rozumět.

Českou republiku máš hodně procestovanou i díky desítkám literárních čtení, které jsi absolvovala. Jaký toto specifické cestování v Tobě zanechalo dojem?

Že jsou naštěstí všude, i v tom nejzapadlejším koutku republiky lidé, které kultura baví a rozšiřuje jim životní obzor. Mezi takovými se cítím dobře, ať už je to na Šumavě, v Beskydech nebo na Dolníácku či Kopanicích.

Cítíš na těchto besedách, že „jiný kraj – jiný mrav“, nebo čtenáři vnímají všude stejně?

Ano, samozřejmě. Každý kout má svá specifika a proto tam také rezonují některé otázky více, některé méně. Třeba problematika odsunu Československých Němců, které jsem se věnovala ve svém prvním románu, se diskutovala úplně jinak v pohraničí, třeba na Karlovarsku, než například v Praze.

Jaké jsou v zahraničí ohlasy na tvé knihy? Kde všude už překlady vyšly?

Popravdě ani moc nevím. Bohyně teď vycházejí postupně v sedmi jazykových oblastech, bohemisté se o ně zajímají, na předchozí knihu vyšly i zahraniční recenze (kterým však v maďarštině nebo italštině nerozumím), ale jaký konkrétní dopad mé knihy mají, to nedokážu odhadnout.

Liší se zahraniční čtení od těch v Česku?

Ano. Při zahraničních čteních je klíčovou osobností překladatel a neméně důležitá je i záštita nakladatelství. Je na nich, aby publiku neznámého autora a jeho tvorbu představili, zprostředkovali. Ale poté už jde všechno jako v Čechách – pokud je zajímavé téma, lidé ho se mnou diskutují, to je třeba případ bohyní. Zato o česko-německé otázce se hovoří na různých místech různě. Třeba v Německu, na Slovensku nebo v Polsku je to téma srozumitelné a řada posluchačů se k němu chce vyjádřit, diskuze je proto bohatá a živá. V Itálii, kde Gerta vyšla před dvěma lety, je tato problematika pochopitelně skoro neznámá, takže na literárních besedách na univerzitách většinou spíš referuji a doplňuji to čtením.

Často se vracíváš na „místo činu“ – jihomoravskou Žitkovou. Napsaná kniha pro tebe tedy není uzavřená kapitola?

Možná ani nikdy nebude. Kopanice jsou krásný kraj a já jsem si ho během psaní a poznávání zamilovala, ráda se tam proto vracím. Také je řada lákavých příležitostí – brzy budou Kopaničářské slavnosti, pak dožínky.

Jak vlastně vypadá tvůj vnitřní proces vzniku knihy? Námět hledáš, nebo počkáš, až si tě najde?

Většinou si mě nějak našel. V případě „Vyhnání Gerty Schnirch“ jsem se přistěhovala do čtvrti, ze které byli v roce 1945 odsunuti brněnští Němci a duch té události je na tom místě dodnes, což jsem nemohla přehlédnout. A i příběh bohyní mě dostihl a oslovil svou silou předávaného tajemství, které se dlouho drželo navzdory režimům. Až ten poslední ho zničil.

Jak jsi s psaním vlastně začala?

Zdráhavě a postupně. Jako malá jsem si dopisovala dočtené knihy, protože se mi stýskalo po jejich protagonistech. Pak jsem na gymnáziu zkoušela psát větší útvary, vyhrála jsem i nějakou literární soutěž, což mi dodalo trochu odvahy, ale ne moc. Vlastně až na univerzitě jsem ujistila samu sebe, že psát

umím a že to proto mohu někomu nabídnout. Nakonec jsem to ani nabízet nemusela, po otištění povídek a pak úryvků z chystaného románu v časopisu Tvar a Weles se nakladatel ozval sám. Velkou roli v mé spisovatelské emancipaci sehrál kurz tvůrčího psaní, který na Masarykově univerzitě vedl (a snad ještě vede) doc. Zbyněk Fišer.

Máš prozkoumáno, kde se bere ta potřeba – motivace, sdělovat čtenáři nějaký příběh? Jde ti o čtenáře, když píšeš, nebo je psaní činnost, která naplňuje především tebe?

To nedokážu říct, ale je to pro mě tak důležitý proces, že dokonce trpím abstinencními příznaky, když delší dobu psát nemůžu. Jsem nervózní a příběh, který nosím v hlavě, chce prostě ven. Takže psaním upokojuju hlavně sebe. Důležité je ale i to potom, ten hřejivý pocit, že to pak někdo bude číst. Často si představuju roli spisovatele za minulého režimu a obdivuji se autorům, kteří vydrželi zůstat rezistentní, i když jim byla znemožňována publikační činnost.

Jakou literaturu ty sama ráda čteš?

Načítám hlavně literaturu faktu, kterou potřebuji pro své psaní. A pak dávám přednost beletrii, která vychází z reálných podkladů a je tak nejen dobrým uměleckým textem, ale i textem, který mě informačně obohatí.

Co dalšího tě naplňuje, jaké jsou tvé další koníčky a zájmy?

Mám to štěstí, že moje práce je mi i koníčkem. Jak výtvarné umění, tak i literatura mě naplňují a když jim věnuji čas, vím sice, že pracuju, ale neunavuje mě to. Ale vedle toho i sportuju, dělám gymnastiku a občas si zaběhám, a taky pořád někde cestuju.

Máš v Česku nějaký oblíbený kout, místo, kam se ráda vracíš?

Nejraději do Brna. Sice tam oficiálně bydlím, ale ve skutečnosti víc času trávím v Praze a na cestách na besedy a čtení, literární veletrhy nebo výstavy, které jako kurátorka připravuji. A pak na Kopanice, protože ten kraj je prostě výjimečný. ■

TRPÍM abstinencními příznaky, když delší dobu NEMŮŽU PSÁT. Jsem nervózní a příběh, který nosím v hlavě, chce prostě ven.

